

Ziekenboekje

Hoe gaan we om met ziektes

April 2026

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
ENKELE UITGANGSPUNTEN	3
VEEL VOORKOMENDE ZIEKTES EN HOE WIJ HANDELEN	4
KOORTS.....	4
KEEL, NEUS EN OREN	4
VERKOUDHEID.....	4
MIDDENOORONTSTEKING.....	4
GRIEP (INFLUENZA)	4
KEEL- / NEUSAMANDELEN	4
KINDERZIEKTEN	4
WATERPOKKEN.....	5
DE VIJFDE ZIEKTE	5
DE ZESDE ZIEKTE	5
RODEHOND	5
OVERIGE INFECTIE ZIEKTEN	6
BUIKGRIEP	6
KRENTENBAARD	6
HOOFDLUIS	6
ONTSTOKEN OGEN	7
RINGWORM	7
HAND, VOET EN MOND ZIEKTE	8
KOORTSSTUIP	8
KOORTSLIP	9

Inleiding

Als een kind ziek is, is dat in eerste instantie vervelend voor het kind zelf. Moet het kind overgeven, heeft het koorts en/of pijn? Dan heeft het kind extra rust, verzorging en aandacht nodig om te herstellen. Het is dan verstandig om je kind thuis te houden, lekker in de vertrouwde, veilige omgeving. Ook omdat het kind anders de rest van de groep, zowel kinderen als pedagogisch medewerkers, zou kunnen aansteken.

U mag van ons verwachten dat de opvang in een veilige en gezonde omgeving plaatsvindt. In dit ziekenboekje bespreken we de meest voorkomende ziektes. Hoe herkennen we deze, hoe gaan we er mee om. Bovendien beschrijven we de wijze waarop wij in het belang van uw eigen kind en dat van andere kinderen handelen, in geval van onverhoopt ziek worden op het kinderdagverblijf. Als een kind niet mag komen is dat weloverwogen. Dit kan vanwege besmettingsgevaar zijn voor zowel het kind zelf als de overige kinderen en collega's. Om te kunnen beoordelen of een kind bij ziekte op het kinderdagverblijf kan blijven, hanteren wij als basis de richtlijnen van de GGD / RIVM.

Wanneer kunt u uw kind wel/niet brengen? Wanneer kunt u verwachten dat u uw kind moet ophalen? Wat moet u doen als uw kind een bepaalde ziekte heeft?

Enkele uitgangspunten

Uitgangspunt in het ziektebeleid van de Thuibij is dat we kijken naar het functioneren van het kind en de mogelijkheid tot opvang op de groep. Hierbij worden de gezondheid van en het welbevinden van het kind en de andere kinderen in ogenschouw genomen. Tevens vinden wij het van

In geval van specifieke besmettelijke ziektes zullen wij altijd preventief handelen in het belang van het welzijn van de groep.

Wij realiseren ons heel goed dat er praktische bezwaren zijn als wij u plotseling vragen om uw kind op te komen halen. Daar houden wij serieus rekening mee.

Wij hebben beleid vastgesteld voor het verstrekken van medicijnen. Onderdeel daarvan is dat we ouders/verzorgers, van wie een kind overdag medicijnen moet krijgen, een overeenkomst 'gebruik medicijnen' laten invullen en ondertekenen. Op de groepen liggen lijsten die door de pedagogisch medewerker die de medicijnen heeft gegeven worden afgetekend.

Bij de Thuibij zijn elke dag op elke locatie één of meer pedagogisch medewerkers aanwezig met een geldig kinder-EHBO. Jaarlijks gaan alle pedagogisch medewerkers op kinder-EHBO of op een opfriscursus. Bijna alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een BHV diploma dat ook jaarlijks wordt opgefrist.

Bij een calamiteit wordt direct contact opgenomen met onze vaste huisartsen.

Alle ruimtes worden regelmatig gelucht, de temperatuur is laag en de kleintjes slapen op hun rug in slaapzakjes ter voorkoming van wiegendood. Als u wilt dat uw kind op de buik slaapt, dan vragen we u hiervoor te tekenen.

Op iedere locatie is minimaal een verbanddoos aanwezig. Deze wordt elke drie maanden gecontroleerd en eventueel aangevuld.

Bij uitbraak van besmettelijke ziektes melden wij dit goed zichtbaar. Zo stellen wij u in de gelegenheid om te besluiten uw kind niet naar het kinderdagverblijf te laten gaan vanwege besmettingsgevaar.

Op het dagverblijf verstrekken wij de kinderen geen paracetamol (of Sinaspril) vanwege de mogelijkheid van plotseling opkomende koorts en mogelijkheid tot koortsstuip. Een kind mag niet worden gebracht met een zetje om de koorts te onderdrukken. Als het kind 's ochtends een zetje paracetamol heeft gehad, voor een andere reden, dan moet dat gemeld worden. Dit kan namelijk een plotseling opkomende koorts verklaren.

Veel voorkomende ziektes en hoe wij handelen

Zieke kinderen hebben behoefte aan aandacht en verzorging. Van jong tot oud vinden kinderen het fijn dat hun ouders in de buurt zijn als ze zich niet lekker voelen. Kinderen zijn heel duidelijk in het uiten van hun ziektegevoel. De meeste ziektes bij kinderen worden veroorzaakt door onschuldige infecties, variërend van verkoudheden tot maagdarminfecties. Over het algemeen gaan dit soort infecties binnen een paar dagen weer over. Veel ouders laten zich, behalve door hoe hun kind zich gedraagt, ook leiden door het wel of niet hebben van koorts.

Koorts

Van koorts spreken we bij temperaturen boven de 38°C. Zuigelingen moeten bij koorts niet extra worden ingepakt. Hun temperatuurregeling is vaak nog wat minder stabiel dan bij oudere kinderen, waardoor de temperatuur gemakkelijk hoog kan oplopen. De hoogte van de temperatuur is géén indicatie voor hoe ziek het kind is. Ook bij matige koorts kan een kind zich heel ziek voelen. Het is daarom belangrijk om op het uiterlijk en het gedrag te letten van het kind. Kinderen met koorts horen over het algemeen wel binnen te blijven, maar of ze ook in bed moeten blijven blijkt (ook) uit hoe ze zich gedragen. Kinderen weten dat eigenlijk instinctief en zullen bijna als vanzelf datgene doen wat goed voor ze is: rustig in bed/op de bank liggen of lekker spelen.

! Als uw kind koorts heeft, dan blijft het dus thuis. Krijgt uw kind lichte koorts op het kinderdagverblijf, dan zullen we het van het welzijn van uw kind en de groep laten afhangen of het moet worden opgehaald of niet. Algemeen geldt dat we als het kind 38,4°C of meer koorts heeft u verzoeken om het kind op te halen. Zodra het kind weer koorts vrij is, mag het weer naar het dagverblijf komen (minimaal de volgende dag).

Keel, neus en oren

Verkoudheid

Een loopneus, hoesten; als het kind zich goed voelt, dan kan het gewoon naar het kinderdagverblijf komen. Wij zorgen voor een zo hygiënisch mogelijk verloop van de dag. Gaat het kind zich in de loop van de dag niet prettig voelen, dan wordt er met de ouders overlegd wat te zullen doen.

Middenoorontsteking

Dit is een ontsteking van het middenoor, veroorzaakt door een bacterie of een virus. Een middenoorontsteking is meestal een complicatie van een verkoudheid. Hierdoor kan er een loopoor ontstaan. Dit betekent dat het trommelvlies kapot is gegaan en er pus uit het oor komt. Een loopoor mag in geen geval worden afgedekt en evenmin mag er een watje in worden gestopt. De oorschelp moet regelmatig worden schoongemaakt. Uw kind hoeft niet worden opgehaald met een middenoorontsteking. Als het kind zich niet lekker voelt, dan adviseren de pedagogisch medewerkers de ouders om het kind wel op te komen halen.

Griep (influenza)

Enkele verschijnselen zijn: hoofdpijn, koorts, pijnlijke armpjes of beentjes omdat de spieren of gewrichten pijn gaan doen. We hanteren ook hier de regel dat de pedagogisch medewerkers de ouders bellen met het verzoek om het kind op te halen bij 38,4°C.

Keel- / Neusamandelen

Kinderen waarbij de neus- en keelamandelen of de keelamandelen zijn verwijderd moeten een week thuisblijven. Wanneer alleen de neusamandelen van uw kind verwijderd zijn, mag uw kind wel naar het kinderdagverblijf komen. Voorwaarde hierbij is wel dat uw kind zich goed voelt en geen koorts heeft.

Kinderziekten

Waterpokken

Bij waterpokken ontstaan rode vlekjes, die na verloop van tijd blaasjes gaan vormen. Meestal gaat dit gepaard met vreselijke jeuk en wil het kind de blaasjes openkrabben. Het beste is om te voorkomen dat de kinderen gaan krabben. Want eenmaal open kunnen het kleine littekentjes worden. Het kind hoeft niet thuis te blijven tot de blaasjes zijn ingedroogd. De kinderen zijn besmettelijk 'voor' de pokken doorkomen. Uw kind mag, indien koortsvrij, naar het dagverblijf worden gebracht.

De vijfde ziekte

De vijfde ziekte is een besmettelijke infectieziekte veroorzaakt door een virus. De ziekte komt het meest voor bij kinderen in de basisschoolleeftijd. Voor de kinderen is het een onschuldige ziekte, maar voor zwangere vrouwen vergroot een infectie in de eerste helft van de zwangerschap het risico op een miskraam. Verschijnselen zijn grote en kleine rode vlekken die beginnen in het gezicht en zich verspreiden over het hele lichaam. De vlekken trekken na een week weg. Daarna kunnen de vlekken echter onder invloed van warmte, kou, inspanning of stress gedurende enkele weken terugkomen voordat ze definitief verdwijnen. Er kan lichte koorts optreden. Het kind voelt en gedraagt zich meestal nauwelijks ziek.

Uw kind mag, indien koortsvrij, naar het dagverblijf worden gebracht.

De zesde ziekte

De zesde ziekte is een besmettelijke infectieziekte veroorzaakt door een virus. Het is een onschuldige ziekte die spontaan geneest. De zesde ziekte komt vooral voor bij kinderen onder de drie jaar. Tot de verschijnselen horen gedurende een paar dagen hoge koorts, als complicatie kan soms een koortsstuip optreden door de snel opgelopen koorts. Drie tot vijf dagen na het zakken van de koorts verschijnen er kleine rode vlekjes op de romp, maar meestal niet op de armen, benen en in het gezicht.

Uw kind mag, indien koortsvrij, naar het dagverblijf worden gebracht.

Rodehond

Rodehond is een infectieziekte die veroorzaakt wordt door een virus. Omdat bijna alle kinderen gevaccineerd worden tegen rodehond komt de ziekte vrijwel niet meer voor. Rodehond is voor kinderen een onschuldige ziekte. De verschijnselen duren enkele dagen en daarna is men er levenslang tegen beschermd. Bij zwangere vrouwen, die de ziekte niet eerder hebben gehad en die ook niet tegen rodehond gevaccineerd zijn, kan rodehond tot ernstige afwijkingen leiden van het ongeboren kind. In de eerste maanden van de zwangerschap is het risico daarop het grootst. Verschijnselen zijn lichte verkoudheid, een rode uitslag die begint in het gezicht en zich snel uitbreidt over de rest van het lichaam. De vlekken lopen zo in elkaar over dat het lijkt alsof het kind een egaal rode kleur heeft. Opgezette klieren in de nek. Het kind is vaak nauwelijks ziek en heeft meestal geen koorts.

Uw kind mag, indien koortsvrij, naar het dagverblijf worden gebracht.

Overige infectie ziekten

Buikgriep

Wat is diarree? Waterdunne luiers – en dat heel vaak op één dag! Jonge kinderen met diarree kunnen snel uitdrogen is dus is veel drinken noodzakelijk. Thuibij stelt als regel dat als een kind drie diarreeluiers heeft gehad, dat het opgehaald moet worden. Dat heeft te maken met de extra aandacht die voor het zieke kind op dat moment noodzakelijk is. Naast de schone luiers, moet goed worden gelet op het extra drinken om uitdrogen te voorkomen. We bellen de ouders daarom ook als het kind te weinig drinkt en daardoor te weinig vocht binnen krijgt. Verschijnselen zijn: waterdunne diarree, misselijkheid, braken en soms koorts.

Krentenbaard

Krentenbaard is een ontsteking van de huid. Mensen krijgen deze ontsteking door een bacterie. Krentenbaard is besmettelijk. Krentenbaard komt vooral voor bij jonge kinderen. De bacterie zit in de neus en keel van iemand die besmet is. Veel mensen dragen de bacterie bij zich zonder dat zij zelf klachten krijgen. Door hoesten, niezen en praten, komen kleine druppeltjes met de bacterie in de lucht. Mensen kunnen deze druppeltjes inademen en besmet raken. Het vocht dat in de blaasjes zit, is erg besmettelijk. Door aan de plekken te zitten, komt de bacterie op de handen. Zo kun je jezelf op andere plekken op je lichaam besmetten. Ook kan het op bijvoorbeeld speelgoed en andere spullen terecht komen. Hierdoor kan iemand anders besmet raken.

Klachten / kenmerken bij krentenbaard:

- Er komen rode vlekken of bultjes in het gezicht, vooral bij de neus en de mond.
- De plekken kunnen ook op andere delen van het lichaam zitten.
- De ontsteking begint soms op een plaats waar al een wondje zit.
- De bultjes worden blaasjes met vocht erin.
- Als de blaasjes open gaan, worden het natte plekkjes met gele korstjes.
- De plekken met blaasjes en korstjes kunnen snel groter worden.
- De plekken kunnen pijn doen en jeuken.
- De tijd tussen besmet raken en het krijgen van bultjes en blaasjes is 4 tot 14 dagen.

Als je denkt dat je (kind) krentenbaard heeft, overleg dan met de huisarts. Met een goede behandeling geneest krentenbaard snel. Dit kan een zalf zijn of tabletten die een dokter voorschrijft.

Krentenbaard is niet meer besmettelijk:

- Als de blaasjes droog zijn, en/of
- 24 uur na het begin van een behandeling met tabletten of zalf (door een arts voorgeschreven).

Meldt wel aan de pedagogisch medewerkers dat het kind krentenbaard heeft, zodat men er rekening mee kan houden.

Uw kind mag, indien koortsvrij, naar ons dagverblijf worden gebracht. Als er veel / grote plekken zijn is het advies om uw kind thuis te houden tot de plekken minder zijn geworden.

Hoofdluis

Hoofdluizen zijn kleine, grauwe beestjes van maximaal zo'n drie millimeter lengte. Ze zitten dicht op de hoofdhuid en zuigen daaruit bloed. Luizen zijn zeer besmettelijk en het jeukt erg. Via hoofden die dicht bij elkaar zitten, via mutsen en jaskragen. Het besmettingsgevaar is de belangrijkste reden dat als bij uw kind hoofdluis wordt geconstateerd, u wordt verzocht om uw kind op te komen halen.

Hoe sneller er gehandeld wordt, des te minder het gevaar bestaat dat het hele kinderdagverblijf besmet raakt. We kunnen dan tevens voorkomen dat alle kleding, lakens, knuffels en dergelijke gewassen moeten worden. Wordt hoofdluis geconstateerd, dan is een dwingend advies om thuis uw kind met de juiste shampoo en luizenkam te behandelen en alle kleren, beddengoed, knuffels en dergelijke te wassen.

Ontstoken ogen

Een oogontsteking wordt veroorzaakt door een virus of bacterie. De verschijnselen zijn

- rode ogen,
- opgezette oogleden,
- gelige of groene pus uit het oog.

Meestal is de oogontsteking een complicatie van een neusverkoudheid en vindt de besmetting plaats door druppeltjes afkomstig uit keel en neus van verkouden personen. Ook de pus uit de ogen is besmettelijk.

Via de handen (wrijven) kunnen de ziektekiemen op anderen worden overgebracht. Bij baby's ontstaat nog wel eens een ontsteking ten gevolge van een vernauwing van het traanbuisje. Een oogontsteking kan ook veroorzaakt worden door contact met prikkelende stoffen of een allergie.

Het is altijd verstandig om met een kind met ontstoken ogen naar de dokter te gaan. Meestal is er niet iets ernstigs aan de hand, maar bij sommige infecties is antibiotica nodig, of kunnen bepaalde oogdruppels verlichting geven. Wanneer het kind klaagt over pijn aan het oog, niet goed kunnen zien, of wanneer het last heeft van het licht, dan is het zaak om zo snel mogelijk de huisarts te bellen.

Zonder behandeling kan bij sommige vormen van ontstoken ogen littekenvorming optreden in het oog. Hier kan ook in het ergste geval het zichtvermogen worden aangetast. Een ontsteking om serieus mee om te gaan dus. Wij adviseren u om bij de huisarts een zalfje te laten voorschrijven.

Uw kind mag, na behandeling, worden gebracht, op voorwaarde dat het zich verder gewoon goed voelt.

Ringworm

Ringworm is een infectie van de huid. Mensen krijgen ringworm door een schimmel. Ringworm heet zo omdat de plekjes de vorm van een ring hebben. Ringworm komt regelmatig voor, vooral bij jonge kinderen. Ook huisdieren kunnen ringworm krijgen. De schimmel zit op de huid, haren en huidschilfers van een mens of een dier met ringworm. Mensen en dieren kunnen elkaar besmetten. Dit kan zolang de schimmelplekken niet behandeld worden.

Krijgt een kind een behandeling met zalf of tabletten via de huisarts? Dan kan het naar een kindercentrum of school. Ringworm is al besmettelijk voordat iemand klachten krijgt. Thuisblijven helpt niet om te voorkomen dat anderen ziek worden. Heeft uw kind ringworm? Vertel het dan aan de pedagogisch medewerker. Zij kunnen er dan rekening mee houden en eventueel in overleg met de GGD andere ouders informeren.

Hand, voet en mond ziekte

Hand-, voet- en mondziekte is een besmettelijke aandoening die door een virus wordt veroorzaakt. Het gaat gepaard met pijnlijke kleine blaasjes in en rond de mond, aan de handpalmen en aan de voetzolen. Het is een onschuldige, mild verlopende ziekte die zo nu en dan in kleine epidemieën voorkomt, vooral bij kleine kinderen. In Nederland en België komt hand-, voet- en mondziekte vooral in de zomer en herfst voor. De naam hand-, voet- en mondziekte moet niet verward worden met mond- en klauwzeer, dat uitsluitend voorkomt bij vee en door een ander virus veroorzaakt wordt.

In het merendeel van de gevallen verloopt de ziekte zonder, of met zeer lichte klachten. De ziekte kan beginnen met lichte koorts, misselijkheid, buikpijn, braken en keelpijn. Als er klachten zijn wordt hand-, voet- en mondziekte gekenmerkt door kleine (2-5 mm) blaasjes in de mond die vrij gemakkelijk stuk gaan en kleine oppervlakkige beschadigingen van het slijmvlies geven. Dat lijkt vaak op aften. Deze plekjes in de mond zijn vaak pijnlijk en bemoeilijken het eten en drinken wanneer ze in grote aantallen voorkomen. Kort na het ontstaan van plekjes in en rond de mond, volgen kleine blaasjes op de handpalmen en voetzolen. Eerst zijn dat kleine rode vlekjes die verder uitgroeien tot kleine blaasjes. In zeldzame gevallen kan het virus ernstige verschijnselen geven bij pasgeborenen, waardoor een kind hoge koorts kan krijgen en/of suf wordt. Men moet dan direct de huisarts waarschuwen. De incubatietijd is meestal 3 tot 6 dagen.

Als er veel pijnlijke plekken in de mond zijn kan daar soms een verdovende zalf voor worden voorgeschreven door uw arts. Bij de meerderheid van de gevallen van hand-, voet- en mondziekte verdwijnen alle blaasjes weer na 1 week zonder littekenvorming. Na het doormaken van hand-, voet- en mondziekte ontstaat (langdurige) immuniteit tegen het specifieke virus dat de ziekteverschijnselen veroorzaakte. Echter Hand-, voet- en mondziekte kan door verschillende virussen veroorzaakt worden.

Iemand met hand-, voet- en mondziekte die zich goed voelt kan gewoon naar het kindercentrum, school of werk. De ziekte is besmettelijk voordat er klachten zijn. Ook kan men besmet raken zonder ziek te worden. Thuishouden van kinderen met blaasjes op handen en voeten en of de mond helpt dan niet meer om verspreiding van de ziekte te voorkomen. De leiding kan dan in overleg met de GGD andere ouders informeren, zodat die alert kunnen zijn op verschijnselen van hand-, voet- en mondziekte bij hun kind.

Koortsstuipt

Bij een kind met koorts kunnen plotseling heftige trekkingen optreden aan beide armen en benen. Dit verschijnsel wordt een koortsstuipt genoemd. Soms houdt het kind even op met ademen. Deze trekkingen kunnen enkele minuten duren en gaan vanzelf over. Daarna kan het kind vaak een beetje suf zijn, nog een tijdje huilen of onrustig zijn. Een koortsstuipt komt het meest voor bij kinderen in de leeftijd van drie maanden tot vijf jaar. Een koortsstuipt kan ontstaan bij een snelle stijging van de lichaamstemperatuur en kan optreden voordat de koorts is opgemerkt.

De huisarts kan voor kinderen die eerder een koortsstuipt hebben gehad Diazepam voorschrijven. Diazepam wordt met een rectiole toegediend. Een rectiole is een kleine tube met vloeibaar medicijn erin, dat in de anus wordt leeggeknepen. Het toedienen van diazepam met een rectiole is geen voorbehouden handeling en mag dus door pedagogisch medewerkers worden uitgevoerd.

Ook hierbij moet er wel volgens strikte afspraken gewerkt worden.

Wanneer Diazepam door een huisarts is voorgeschreven werkt men als volgt:

- Ouders melden wanneer een arts diazepam heeft voorgeschreven.
- Vaste pedagogisch medewerkers dienen goed geïnstrueerd te worden.
- Een medicijn verstrekking formulier wordt ingevuld.
- Afspraken worden vastgelegd.
- wie geïnstrueerd is over de werking van de rectiole.
- wie deze instructies heeft gegeven.
- hoe de injectie gegeven moet worden (met bijvoorbeeld een tekening erbij).
- waar de rectiole ligt.
- wanneer het geneesmiddel toegediend moet worden.
- hoe gehandeld dient te worden in het geval van uitstapjes.
- Bij een aanval wordt volgens instructies de rectiole gebruikt.
- Na toediening wordt uit voorzorg direct 1-1-2 gebeld en worden ouders op de hoogte gesteld.
- De ouder/verzorger is verantwoordelijk voor de houdbaarheid van het geneesmiddel.

Koortslip

Een koortslip komt door een virus. Eenmaal besmet, blijft dit virus levenslang in het lichaam. De meeste mensen in Nederland dragen dit virus bij zich. Een koortslip ontstaat wanneer iemand een lage weerstand heeft, koorts heeft of te lang in de zon heeft gezeten. Baby's jonger dan een maand kunnen ernstig ziek worden als zij besmet raken met het virus. Iemand met koortslip heeft last van blaasjes met vocht in of rond de mond en/of op de lippen of in het gezicht. De blaasjes voelen branderig, pijnlijk en/of jeukend aan. Na een paar dagen worden de blaasjes wondjes. Ze barsten open, drogen in en/of er komt een korstje op.

Het vocht in de blaasjes is zeer besmettelijk. Het virus verspreidt zich door het aanraken van de blaasjes met de handen of door het zoenen. Het virus kan via de handen en/of seksueel contact ook aan de geslachtsdelen komen en daar blaasjes veroorzaken. Iemand is vooral besmettelijk vanaf het moment dat de blaasjes ontstaan en openbarsten. De besmettelijkheid blijft bestaan totdat de blaasjes helemaal ingedroogd zijn of dat er een korstje op zit.

- Was de handen van de kinderen of die van u na het aanraken van de huid of blaasjes.
- Het kind gebruikt zijn eigen bestek, borden en bekken.
- Raak de koortslip niet aan.
- Zoen geen baby's.
- Pas de hygiëneregels voor hoesten en niezen, handen wassen, desinfecteren, schoonmaken en voedselbereiding van de 'Hygiënerichtlijn voor kinderopvang' goed toe.

Baby's onder de 4 weken zijn extra kwetsbaar voor het virus.

Uw kind mag, indien koortsvrij, naar het dagverblijf worden gebracht.